

Thematisch lesgeven

1 januari 1996

Auteur: Peter Vantuyghem

Volume: 25

Nummer: 3

Pagina's: 16-19

Documenten

- [vonk_jrg25_035.pdf](#)

16 thematisch lesgeven peter vantuyghem in deze tekst beoog ik een schets te geven van een lesmethode die ik eenvoudig gezegd als thematisch zou omschrijven dat wil zeggen dat de lessen die in een bepaalde tijdperiode gegeven worden binnen een vak bv nederlands in een trimester door een aantal verbanden en lijnen of cirkels noodzakelijk aan mekaar hangen achter die methodiek schuilt een visie op tijd en onderwijs dit alles is gebaseerd op mijn tien jaar ervaring als leerkracht aan de laatstejaars a.s.o. van het immaculata instituut in de panne niet de stof die ik daar gaf is mijn onderwerp want die vinden we allemaal min of meer in het leerplan het gaat veeleer om mijn manier van werken of beter nog om een manier van kijken die in deze periode misschien interessant kan zijn e methode is vooral gegroeid vaak rondom mij hoorde en las vanuit twee polen enerzijds zijn daar de eigen ervaringen zoals niks van tien jaar na die instap moet ik zovelen er voer ik dat mijn korte vaststellen dat ik onbewust enkele apriori s aggregatie opleiding niet voldoen volgde die verkeerd bleken die waren de was om de leerlingen te boeien en 1 ik ben de bron van kennis dat ook de methode die ik zelf had kritiek verouderd zelfs pretentius gekend in mijn schooltijd nog insloeg de 2 het woord is een sterker teken dan het frustratie als motor anderzijds citeer ik als beeld lichtende voorbeelden denkers uit de film kritiek het is net omgekeerd wat analyse als andre vanden bunder en paul marcel janssens ook zegt bottelberghs wi er ideeën over beeldtaal en 3 de leerlingen horen te weten wat ik hen semiotiek verrijkend bleken vertel kritiek geen grote verhalen meer interactiviteit nu aanzet 4 de werkelijkheid kan stilgezet worden kritiek lees over de chaostheorie toen ik in het onderwijs stapte kon ik zoals 5 schoonheid is universeel herkenbaar gezegd op twee bronnen terugvallen om de kritiek tja wat is mooi en wat niet leerlingen tegemoet te treden enerzijds was ik gevormd door de aggregatie anderzijds terugkijkend en vergelijkend zou ik daarte herinnerde ik me mijn eigen ex leerkrachten genover stellen als voorbeelden beide bronnen bewezen 1 ik ben een van de gidsen in kennis soms hun nut maar vreemd genoeg slaag samen met de n de media de actu de ik er niet in 1 constant 2 een behoorlijk aliteit ke interesse op te wekken 3 bij een meer 2 meerdere talen kunnen mekaar naarge derheid van mijn publiek ik dacht dat het lang de omstandigheden aanvullen aan mij lag of dat de leerlingen inderdaad wat kan de beeldtaal sommige dingen elk jaar dommer en lui-

er werden zoals ik goed duidelijk maken nw 25 jaargang nummer 3 jan feb 1996
amslimammir 3 de leerlingen hebben vaak gelijk vier jaar geleden begon ik ook les
te geven claus zegt dat hij niet inziet wat een in de afdeling menswetenschappen
daarin jongere vandaag in zijn boeken kan vin staat een thematische aanpak cen-
traal de den vier hoofdvakken moeten vanuit een thema 4 alles vloeit niks staat
stil samenwerken voordeel is dat de talen van helaas sneuvelen hier de schoolboe
beide hersenhelften samenkomen en de ken blik op het thema of onderwerp dus
volledi 5 schoonheid is relatief ger is ik gaf zelf media en heb veel en maar goed
ook geleerd over beeldtaal ook al vanuit de ideeën van paul bottelberghs het laat-
ste dit oogt bijzonder summier en tien jaar jaar gebruikte ik erg veel video maar
steeds geleden had ik er misschien niet veel van kort als een deel van de meta taal
gesnapt ik heb echter altijd graag les gege ven en wilde vanuit goeie en slechte er-
va ringen weten waarom ik die constante aan structuur dacht niet bereikte omdat
ik door naschoolse werking dicht bij de leerlingen samengevat zag mijn cursus
voor het stond zag ik hen daar soms heel gemoti zesde jaar er vorig jaar als volgt
uit ik had veerd en integer bezig en dat viel niet te rij maar twee thema s die elk
een semester men met de idee van een generatie nix besloegen in het eerste
semester stond macht centraal in het tweede semester klassen kwamen en gingen
bleken soms was dat bewustwording noem het afbraak enthousiast dan weer niet
steeds echter en opbouw in die dialectische volgorde elk las ik op de examens
dezelfde antwoorden semester bevatte vier onderdelen geor vond ik stelwerken
verbeteren vervelend dend volgens de probleemstructuur werk vanwege het ge-
brek aan creativiteit slaagde ik er niet in vondel lezenswaardig te 1 wat is het
probleem maken vandaar het gevoel dat ik naar 2 waarom is het een probleem
hen toe moest gaan want er scheelde iets 3 wat zijn de oorzaken aan mij 4 welke
oplossing is er deze eenvoudige lijn vormde de gids de evolutie leerlingen kregen
de antwoorden op die vragen in de titel van elk hoofdstuk al dient twee jaar vol-
gde ik toen de cursus filmana gezegd dat ik die antwoorden vrij c ry ptisch lyse
van andre vanden bunder in het hield zodat de stof ze moest verduidelijken filmmu-
seum van brussel hij bekeek zijn een voorbeeld van de hoofdstukken van kunst
doorheen een semiotische bril en was het tweede semester te lezen vanuit de een
geweldige stimulans samengevat probleemstructuur komt het erop neer dat de
werkelijkheid beschouwd wordt als een veld van tekens 1 er staat niet wat er staat
net zoals het kunstwerk leer dus een 2 ze maken alles kapot kunstwerk zien als
een complex geheel van 3 een broodkruimel op de rok van het verbonden tekens
en je gaat ook anders universum naar de werkelijkheid kijken ik besloot 4 kritisch
in vredesnaam kritisch bewust en onbewust die aanpak door te trekken naar het
onderwijs gedaan met natuurlijk wordt een dergelijke abstracte lijn een aantal ge-
woontes feiten geheugen maar duidelijk wanneer het semester een werk en tradi-
tie sneuvelden gretig tijdje bezig is maar toch stelde ik vast dat jan feb 1996 num-
mer 3 25 e jaargang j enkele leerlingen vrij snel doorhadden hoe tot zijn sociale
waarde en waarheid en ze de cursus moesten volgen dat bleek dat lijkt me naar
jongeren toe te verde duidelijk uit hun vraagstelling en aanbreng in digen de dis-
cussie 4 de grondstelling is echter dat het lineai re principe niet echt meer in de ti-
jd zit het eerste semester hier is enige uitleg gepast met het line aire principe be-

doel ik dat we commu ik wil een aantal algemene ideeën opsom nieren langs de weg van de lijn men die de werkwijze bepalen dat lijkt me woordtaal is lineair omdat we lezen nodig om de inkijk in het programma hele van het eerste woord naar het volgen maal te begrijpen de enzovoort om de boodschap van een boek te begrijpen moet je dus een 1 ik ben tot de conclusie gekomen dat lijn volgen de weg naar de schoonheid via de waarheid verloopt als je gelooft dat wellicht is dat principe door de suprematie een dichter vanuit een sociale context van de woordtaal zo ingeburgerd geraakt echt gelijk heeft vind je zijn gedicht om dat we ook andere vormen van tekst zo zijn die reden mooi sindsdien behandel ik gaan ordenen de literatuurgeschiedenis die literatuur en film niet meer vanuit esthetiek we geven is lineair van hadewijch tot nu tisch maar vanuit ethisch perspectief dat kan toch niet anders zeggen sommi met andere woorden ik vraag mij niet nu dat kan wel anders zeg ik af wat houtekiet tot een goeie roman waarom zou de tijdslijn de enige goeie laat maakt thema motieven tijd ruimte staan de beste vorm van communicatie enz maar of walschap met zijn ver zijn haal met mens en wereldvisie gelijk heeft en of zijn man vrouw visie juist is wie hierover enige tijd nadenkt zal gauw en wat wij daar nu wel van vinden ontdekken dat de traditionele manier van onderwijs een overvloed aan lineair werken 2 ik denk dat je proza en poezie en denken in zich draagt van de klassieke essayistiek als gelijkwaardig moet tekststructuur over de doorsnee visie op beschouwen door hen ondergeschikt geschiedenis naar de biografie van te maken aan een centrale ethische streuvels het zijn allemaal lijnen indien we vraag die visie bepaalt sterk de keuze in een cultuur leefden die ook zo lineair van mijn fragmenten dus niet vondel ingericht was zou dat prima zijn maar het is een meester dus ik moet hem is niet zo geven wel ik heb een klassiek toneel stuk nodig waarin de man vrouw relatie het intense schelden op televisie van voor een goeie discussie kan zorgen en herman de coninck en co mag dan nobel die nu nog te actualiseren valt vandaar en goedbedoeld zijn maar het belet vaak antigone om toch wat dieper na te denken over een en ander neem eens de proef laat een 3 ik ben ervan overtuigd dat je door ver jaarnaal op televisie aan u voorbijrollen de schillende talen film poezie pers communicatie is geen lijn maar een stel lijn naast mekaar te leggen binnen hetzelfde omgebogen in cirkels bavo claes ver de thematische veld een synergetisch telt de hoofdpunten 1 hij herneemt het effect bereikt de som van de delen is eerste hoofdpunt en voegt er wat aan toe groter dan de wiskundige optelsom 2 we gaan naar het parlement horen nog ervan bovendien wordt kunst herleid eens bavo s uitleg samengevat en krijgen nra 25 jaargang nummer 3 jan feb 1995 nog iets meer 3 dan spreekt een minister er een lijn doorheen het hele jaar is alles tegen 4 en besluit nog iemand anders ten slotte is er de lijn van de vrouw die in het parlement 5 we volgen als slaaf oudheid heks hoer middeleeuwen en rebel ik zie dat als een stel ringen die als in de nu olympische vlag in mekaar haken beeldtaal verloopt inderdaad zelden lineair verticaal is er dan de opbouw van elk stuk een simpele telefacts reportage barst van die door middel van vergelijking en con de herhaling verdere uitwerking enzovoort trastwerking en aanvulling meer de logische het is zelfs zo dat beeld en woord op n toer opgaat hier zitten ook de mogelijke mekaar tegenwerken laat ze naar den voor uitbreiding naar de actualiteit toe dehaene luisteren terwijl diens

hoofd in in het derde deel bijvoorbeeld is er met de beeld is geen probleem want televisie kwesties van racisme en feminisme volop werkt nu als lineaire radio maar maak dan gelegenheid voor eigentijdse discussies een insert met zwemmende eendjes terwijl de haene off screen verder praat de aan essentieel lijkt me dat vanaf het derde deel dacht voor het woord verdwijnt bij vele leer duidelijk benadrukt wordt hoe de cursus in lingen volledig mekaar steekt vroeger kan dat ook al getoond worden maar het heeft niet zoveel ik besluit daar niet uit dat we onze televisies moeten in brand steken maar dat we in een tijd leven waar leerkrachten communi ik woon ceren met het lineaire principe van het in boeken woord tegen leerlingen die volkomen gewoon zijn aan andere vormen van com en ik leef in taal verraden c municatie we zijn omgeven door meerdere door een vreemd talen en dus is een nieuwe aanpak nodig het woord moet natuurlijk niet verdwijnen verhaal n maar het kan en moet aangevuld worden wie scherpte de pen waar nodig of wenselijk uiteindelijk ontstaat zo een meta taal die ik met enige flair voor en schreef mij weg wie sn oe rde mij de mond n romantiek weer moedertaal zou noemen we overlopen nu eerst de algemene lijnen het blad m gescheurd van het eerste semester het is duidelijk dat gekreukt er een horizontale en een verticale structuur is waait witter z in de wind wordt leger horizontaal voegen enkele lijnen de stof aan mekaar in de zon en schrijvend v er is de probleemstructuur die het pro met het water bleem van de macht in deze wereld behandelt die wordt uitgewerkt in vier van de bron benoem ik 0 delen die op mekaar volgen elk woord ten tweede zijn er andere horizontale lijnen zoals die van het toneel de toneellijn trekt hier een band tussen tot woonzaam oord 0 annemarie sauer deel 1 2 en deel 3 en wordt in het tweede semester vervolgd waardoor 7v jan feb 1996 nummer 3 25 jaargang nw